

Formandsberetning ved generalforsamlingen den 4. april 2005

Det forløbne foreningsår 2004 - 2005 år har været et i mange henseender normalt år. Men det var også et år hvor historien specielt i relation til besættelsestiden var og er under livlig debat. En debat hvor historiesyn og historiens væsen og rolle i samfundet har været til diskussion. Historisk Samfund kom nærmest ved et tilfælde til at afspejle denne diskussion, idet to af debattørerne kom til at optræde ved mødeaftenerne, *Professor Anette Warring* ved mødet den 7. marts, hvor hun netop beskæftigede sig med historiens rolle i samfundet og denne aften den 4. april, hvor *General Kjeld Hillingsøe* vil beskæftige sig med Danmarks og måske denne egnss rolle under den kolde krig.

Ved sidste års generalforsamling var det en af vore egne - *Lektor Hans-Christian Eisen*, der jo er medlem af bestyrelsen - der talte om sit forskningsprojekt - *danske arbejdere i Tyskland under 2. verdenskrig*. Der var nok adskillige fordomme herom, der denne aften blev sat på plads.

Forårslørdagsturen er nu blevet tradition og den gik den 15. maj til Andels-landsbyen ved Holbæk med besøg ved Tveje Merløse Kirke - ved, siger jeg, for på trods af forhåndstilmeldelse, var kirken låst og det var ikke muligt at få den låst op. Nu kan man netop få et godt indtryk af kirkens bygningshistorie ved blot at gå rundt om den, men de romanske kalkmalerier og den indre restaurering må vi desværre have til gode. Iøvrigt demonstrerede formanden kildekalkforekomsterne ved Vintre Møller sammen med et besøg ved Kirke Sonnerup kirke, der som Tveje Merløse er frådstensbyggerier.

Sommerturen fandt sted Lørdag den 25. september og havde som tema Valdemarernes byggerier - og vi havde *Museumsinspektør ved Nationalmuseet Niels Engberg* med som en meget kyndig guide. Første lokalitet var Nyborg Slot som besås, hvorfra vi kørte til Sprogø, hvor Niels Engberg gjorde rede for Nationalmuseets seneste udgravninger af Valdemar den 1.'s forsvarsanlæg. Det er meget vanskeligt og for så vidt også dyrt, at få adgang til Sprogø og vi

Lørdagstur den 19. maj 2001
til det "Historiske og Anti-
quariske

var desuden pålagt en guide fra Nyborg Turistbureau - et krav fra Storebæltsforbindelsen. Det gav imidlertid anledning til en både spændende og morsom beretning og demonstration af de nyere tiders anlæg - fyrtårnet, kvindehjemmet og isbådsstationen. Frokosten indtoges i Korsør, hvor vi også besøgte det middelalderlige fæstningstårn, hvorefter vi kørte til Tårnberg, hvor Niels Engberg viste os det tidligt middelalderlige voldsted og fortalte om de fundrige udgravninger, som Nationalmuseet og Niels Engberg har forestået. Endelig var vi i St. Bents Kirke i Ringsted, hvor vi dvælede ved Valdemarernes gravmæler samtidig med, at Niels Engberg gav en fortrinlig fremstilling af Valdemars tidens politiske historie.

Efterårets møder indledtes den 25. oktober med et cau-

seri om Roskilde Museum ved dettes leder *Frank Birkebæk*. Anledningen var museets 75års jubilæum og foredraget omfattede også nogle betragtninger over museumsarbejdet i dagens Danmark og provinsmuseernes rolle og fremtid.

Efterårets andet møde fandt sted den 29. november i landemodesalen i Roskilde Palæ, hvor *Biskop Jan Lindhardt* talte om Roskilde Stift ud fra en kirkehistorisk synsvinkel. Det var et godt møde i de smukke traditionsrige omgivelser, men desværre ikke særlig velbesøgt, formentlig fordi det faldt sammen med andre mødeaktiviteter i Roskilde.

Forårets møder indledtes den 21. februar med et spændende lysbilledforedrag ved botanikeren og naturvejleder *Claus Helweg Ovesen*, om det historiske landskab i vor nationale kunst. Herefter kom det allerede omtalte møde med *Professor Anette Warring* den 7. marts.

Årets årbog blev sendt ud her i januar måned. Temaet var "*Billeder fra Roskilde Amt 1834 til 1970*" og det blev - synes jeg - en smuk bog redigeret af Hans Christian Eisen og med artikler rækkende fra Stænderforsamlingen i Roskilde til Kommunalreformen i 1970. Jeg skal her takke forfatterne og redaktøren for det smukke resultat.

Historisk Samfund har sammen med 10 andre kulturelle foreninger i Roskilde udfærdiget en husstandsomdelt folder, hvor de pågældende foreningers virke er beskrevet sammen med en talon til eventuel indmeldelse. Historisk Samfund har fået en del reaktioner på folderen, hvilket har resulteret i en tilgang af nye medlemmer i størrelsesordenen 15. Vi er nu 448 betalende medlemmer, hvoraf de 91 er institutioner.

Det lykkedes ikke i det forgangne foreningsår at få færdiggjort det efterhånden længe lovede registerbind, men formanden ser med fuld fortrøstning frem til en mulig tilsynskomst af det efterhånden sagnomspundne register i løbet af det kommende år.

Traditionen tro har medlemmerne haft mulighed for at overvære Museumsforeningens mødeaftener og vi har ligeledes i det forløbne år haft en særordning med deltagelse i nogle af Folkeuniversitetets historiske kursusaktiviteter. Endvidere har foreningens medlemmer haft mulighed for til favørpris at deltage i flere af Folkeuniversitetet i Roskildes foredragsserier med historisk arkæologisk indhold.

Med disse ord skal jeg hermed overgive denne beretning

for foreningsåret 2004 - 2005 til generalforsamlingens forhåbentlig velvillige behandling.

Erling Bondesen

Fra sommerturen til Jelling den 22. september 2001. Den indre restaurering af Vrigsted Kirke øst for Vejle.